

POTA SODOBNE LIKOVNE UMETNOSTI

*Sodobna umetnost se že vsaj petdeset let razvija v znamenju ne-
nehnih, zelo vnetih in raznovrstnih oblikovnih iskanj. Ta ugotovitev velja
v večji ali manjši meri za vse veje sodobne umetnosti, še prav posebej
pa lahko rečemo, da velja za poezijo in za likovno umetnost. Ves ta
oblikovni nemir, vse to nepočakano in večkrat že kar krčevito iskanje
novih izraznih smeri, novih formalnih prijemov in obrazcev ima ne-
dvomno svoje globlje vzroke v celotnem razvoju novejšje civilizacije,
v družbenih in idejnih krizah in premikih, ki ta razvoj določajo in sprem-
ljajo. Umetnika postavlja ta razvoj vsak trenutek pred nova vprašanja
in dileme, ki jih ni vselej lahko razrešiti in premostiti. Še teže pa je
premostiti jarek, ki velikokrat zaradi mrzličnega umetnikovega iskatelj-
stva in nemara tudi zaradi hermetičnosti umetnikovega izraza nujno na-
staja med ustvarjalcem in odjemalcem sodobne umetnosti.*

*»Naša sodobnost« se je v zadnjih letih nekajkrat dotaknila teh vpra-
šanj. Tako na primer je predlanskim objavila obširnejšo anketo o so-
dobni poeziji, lani pa anketo o sodobni prozi. Zdaj daje pobudo za raz-
govor o potih sodobne likovne umetnosti z željo, da bi v tem svobodnem
razgovoru prišla do izraza najrazličnejša mnenja in da bi vsako izmed
njih prispevalo svoj delež k boljšemu razumevanju in k razčiščenju od-
prtih vprašanj.*

Uredništvo

ALI JE MODERNA UMETNOST ŽIVLJENJSKA?

Kot kipar bi rad nekaj svojih misli o modernem umetnostnem izrazu navezal na problematiko novega kiparskega oblikovanja, čeprav se mi zdi samo po sebi razumljivo, da lahko dognanja v svetu plastike prenesemo tudi na druge panoge umetnostnega snovanja. Najprej naj poudarim tisto, kar meni samemu pomeni eno osnovnih vprašanj, namreč: kako vskladiti vsebino in formo, kako združiti tisto, kar pomeni danes osnovno gibalno človeka in družbe z novo likovno govorico. Ta želi manifestirati svojo aktualnost v so-
glasju s tisto podobo sveta, ki je preko človeka ujeta v okviru novih spoznanj in je v neki meri odsev časa, ki zadobiva že ime »atomskega časa«. Novejše kiparstvo po Rodinu je izniansiralo v pogledu forme toliko oblikovnih izrazov, da sodobni kipar — posebno če je tudi idejno napreden oblikovalec — nehotе sega v svet tega ali onega velikih, osebno dozorelih ustvarjalcev, obenem pa instinktivno in lastnemu jazu primerno gradi svoj osebnotni izraz.

Če poskusimo v najbolj preprosti definiciji poiskati in zarisati vlogo in po-
men tega ali onega kiparja, slikarja ali grafika v njegovem okolju, potem je po-
polnoma naravno, da zanj obstoje neki elementi, mimo katerih zavestno pa tudi
podzavestno ne more preiti, ne da bi ga le-ti tangirali in sooblikovali njegov
umetnostni nazor oziroma njegovo umetniško fiziognomijo. To velja še bolj